

3. Юзленко О. Вивчення літературних казок через створення власної казки. *НАША ШКОЛА: НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ СТУДІЇ*. 2023. № 3. С. 64–66

*Анна-Марія Данильченко,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
студентка 3 курсу
факультету філології та журналістики
Науковий керівник:
д. пед.н., професор Н. Грицак*

КАЗКОТЕРАПІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОДОЛАННЯ ПСИХОТРАВМИ УЧНІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Інклюзія під час війни стикається з новими викликами. Повномасштабне вторгнення суттєво змінило життя всіх громадян. Найуразливішими у суспільстві є найменш захищені категорії населення — діти. Вони потрапляють в пастку середовища насильства, отримавши таким чином психотравму. Арт-терапія допоможе позбутися страхів, тривоги, покращити самопочуття.

Арт-терапія (від лат. *ars (artis)* – мистецтво, і грец. *θεραπεία* – лікування) - це технологія використання мистецтва як психологічної допомоги учням у вирішенні їхніх проблем. Цю потребу відчують насамперед ті діти, які мають фізичні чи ментальні порушення.

Поняття «арт-терапія» розглядаємо не лише як малювання, а поділяємо на певні напрями:

- музична терапія;
- казкотерапія;
- драматерапія;
- танцювально-рухова терапія;

- лялькотерапія;
- пісочна терапія [2, с. 8].

На уроках української літератури ефективно використовувати казкотерапію. На думку Олени Ісаєвої, головний принцип навчання має стати «Не зашкодь!» [3]. Тема смерті, втрат, руйнувань, окупації, вимушеної розлуки з рідними, необхідність покинути свою рідну домівку можуть бути вразливими і щемливими для учнів. Підбираючи казки, вчителі мають звернути увагу на сюжет та вік, для якого рекомендована відповідна книжка. Важливо, щоб твір був оптимістичний і мав щасливий кінець.

Проаналізувавши програму з української літератури, зазначимо, що для жанру «казка» приділено мало уваги. Зважаючи на це, вчителю–словеснику потрібно впроваджувати казкотерапію на уроках позакласного читання.

Щоб подолати високий рівень тривожності, учням насамперед потрібно проаналізувати казку, усвідомити, що стоїть за ситуацією, поведінкою героїв. Учитель має правильно скласти питання, які допоможуть дітям переосмислити події, які відбуваються. Наприклад: ««Чому герой учинив саме так?», «Як герой знайшов вихід зі складної ситуації?» тощо.

Лялькотерапія є одним із найцікавіших видів арт-терапії, який має інтеграційний характер впливу на дитину та використовується у найрізноманітніших варіантах під час уроку [1, с. 7]. Наприклад, після обговорення казки можна застосувати цей напрям. Працюючи з лялькою, учень/учениця проявляє ті емоції, яких зазвичай з певних причин не може собі дозволити проявляти.

Дуже важливо, щоб у класі панувала комфортна й дружня атмосфера. Діти мають, не боячись, виражати емоції та висловлювати власні думки. Саме

арт-терапія з допомогою творчості дозволяє пережити внутрішні конфлікти, тривогу, страхи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : [навчальний посібник]. Київ: Академвидав, 2004. 352 с.
2. Ільченко І. С. Арт-терапія: навч. посіб. для студентів. Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2013. 150 с.
3. Ісаєва О. Особливості вивчення літератури в школі під час і після війни. [Електронний ресурс]. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/38280/Isaieva.pdf?sequence=1>

*Богдана Медведенко,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
студентка 3 курсу
факультету філології та журналістики
Науковий керівник:
д. пед.н., професор Н. Грицак*

ТВОРЧІ ЗАВДАННЯ У ПІДРУЧНИКУ УКРАЇНСЬКОЇ

ЛІТЕРАТУРИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ АКТИВНОГО ЧИТАЧА

Реформування шкільної літературної освіти потребує оновлення її змістового й процесуального компонентів, зокрема підготовки якісного навчального забезпечення. Творчі завдання в підручниках української літератури виявляються невід'ємною складовою процесу формування активності учнів-читачів, оскільки вони стимулюють учнів до активного мислення, аналізу та творчого вираження власної думки. Погоджуємося з думкою Н. Грицак, що «Вітчизняне підручникотворення у своїй історії пройшло різні періоди. Втім саме сьогодні автори шкільних підручників з літератури